РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

аспірантів щодо якості освітньо-наукових програм та освітнього процесу в Національному університеті охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Опитування проведено в межах внутрішньої системи забезпечення якості освіти Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика.

Метою дослідження було отримання зворотного зв'язку від аспірантів щодо змісту освітньо-наукових програм, організації навчання, формування дослідницьких компетентностей, можливостей індивідуальної освітньої траєкторії, доступності ресурсів та підтримки. Окрему увагу приділено академічній доброчесності й безпечності освітнього середовища.

Методологічну основу аналізу становили анкетне опитування, описова статистика та тематичний аналіз відкритих відповідей.

У дослідженні представлені відповіді аспірантів освітньо-наукових програм «Медицина» - 40,7%, «Стоматологія» - 25,4%, «Педіатрія» -16,9%, «Публічне управління та адміністрування» - 8,5%, «Технології медичної діагностики та лікування» та «Фармація» - по 3,4%, «Громадське здоров'я» - 1,7%.

Частка аспірантів першого року навчання становила 22,0%, другого - 25,4%, третього - 30,5%, четвертого - 22,0%.

Відсоткові показники розраховано від загальної кількості учасників опитування. Середні бали визначено лише за відповідями з однозначно обраною оцінкою. Результати характеризують думки опитаних; через різне представлення програм їх не слід автоматично поширювати на кожну програму окремо.

Здатність освітньо-наукової програми сприяти реалізації визначених цілей і результатів освітнього процесу підтвердили 94,9% опитаних, частково - 5,1%. Негативних відповідей на це запитання не отримано.

За п'ятибальною шкалою найвищі середні оцінки отримали доступність електронних інформаційних ресурсів університету та кваліфікованість і доброзичливість працівників деканату, кафедр і наукової бібліотеки - по 4,81 бала. Прозорість і чесність оцінювання знань аспіранти оцінили у 4,80 бала.

Задоволеність рівнем отриманих знань та умінь становила 4,67 бала, відповідність набутих результатів навчання і компетентностей профілю освітньо-наукової програми - 4,64 бала. Достатність матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу, а також сучасність і практична орієнтованість навчання отримали по 4,54 бала**.** Загалом ці показники відображають позитивне сприйняття аспірантами якості підготовки та умов навчання.

Для окремих показників у відповідях одночасно обрано декілька балів. Такі відповіді виключено лише з розрахунку відповідного середнього значення.

Отримані оцінки відображають загалом позитивне сприйняття якості підготовки. Найвищі середні бали отримали доступність електронних ресурсів, взаємодія з працівниками університету та прозорість оцінювання.

Навчальне навантаження та умови проведення досліджень

Обсяг навчального навантаження задовольняє 94,9% респондентів, частково - 5,1%.

Водночас достатність часу для проведення наукових досліджень підтвердили 62,7% опитаних. Відповідь «важко відповісти» обрали 28,8%, про недостатність часу повідомили 8,5%.

Отже, позитивна оцінка навчального навантаження поєднується з потребою частини аспірантів у кращому узгодженні навчальних і дослідницьких завдань. У відкритих відповідях запропоновано уточнити графік освітнього процесу, переглянути послідовність викладання окремих дисциплін і збільшити час для наукових досліджень. Невизначені відповіді щодо достатності часу потребують уточнення з урахуванням року навчання та етапу виконання дисертації.

Повноту висвітлення в індивідуальному плані тривалості навчання, змісту дисциплін і способів контролю підтвердили 89,8% аспірантів, часткову повноту - 10,2%.

Про обізнаність із можливостями формування індивідуальної освітньої траєкторії повідомили 89,8%, необізнаність - 10,2%. Можливість вибору навчальних дисциплін підтвердили 91,5% респондентів, не підтвердили - 8,5%.

Середня оцінка задоволеності переліком вибіркових дисциплін становила 4,63 бала з 5. Водночас у відкритих відповідях запропоновано розширити вибір курсів відповідно до спеціальності й тематики досліджень.

Отримані результати обґрунтовують доцільність додаткового інформування про процедуру вибору дисциплін та уточнення причин, через які частина опитаних не підтвердила такої можливості.

Ресурсне та інформаційне забезпечення

Матеріальні ресурси університету, необхідні для навчання і виконання дисертації, вважають достатніми 81,4% опитаних, частково достатніми - 16,9%, недостатніми - 1,7%. Доцільно конкретизувати потреби аспірантів у лабораторних, комп'ютерних, бібліотечних та інших ресурсах відповідно до тематики їхніх досліджень.

Офіційний сайт університету для отримання освітньої й організаційної інформації відвідують 98,3% респондентів. Достатністю розміщеної інформації задоволені 83,1%, частково задоволені - 15,3%, не задоволені - 1,7%. Середня оцінка зручності сайту становила 4,53 бала з 5.

Таким чином, сайт є широко використовуваним інформаційним ресурсом. Подальшої уваги потребують повнота та зручність пошуку інформації про графік навчання, вибір дисциплін, дослідницькі можливості й підготовку до захисту.

Найбільше уваги для досягнення кар'єрного успіху, на думку опитаних, необхідно приділяти фаховим практичним навичкам - 40,7%. Комп'ютерні технології визначили пріоритетом 23,7%, комунікаційні навички - 13,6%, фахові теоретичні знання та іноземні мови - по 8,5%.

Відкриті відповіді доповнюють зазначені пріоритети запитами на практичне застосування біостатистики, аналіз даних, академічне письмо, підготовку публікацій і використання цифрових інструментів у науковій роботі.

Академічну, інформаційну та психологічну підтримку з боку кафедр, деканатів і структурних підрозділів університету 78,0% респондентів оцінили позитивно, 20,3% - скоріше позитивно, ніж негативно. Негативну оцінку надали 1,7%.

Отже, переважна більшість учасників позитивно сприймає підтримку університету. У відкритих відповідях також висловлено вдячність викладачам за професіоналізм, змістовність занять і практичну спрямованість навчання.

Ознайомлення з основними принципами академічної доброчесності підтвердили 100% опитаних. Серед дисциплін, у межах яких розглядаються відповідні питання, названо методологію наукових досліджень, етику, біоетику, академічне письмо, філософію та інші освітні компоненти. Частина відповідей не містить конкретної назви дисципліни, тому доцільно чітко позначати відповідні теми в навчально-методичних матеріалах.

Про відсутність досвіду зіткнення з корупційними практиками повідомили 93,2% респондентів, відповідь «інколи» обрали 6,8%. Тиск із метою отримання винагороди заперечили 98,3%, підтвердили - 1,7%. Про

надання винагороди за сприяння в навчанні повідомили 1,7%, заперечили такий досвід - 98,3%.

Проявів булінгу з боку викладачів не спостерігали 96,6% опитаних, спостерігали - 3,4%. Особистий досвід сексуальних домагань заперечили 100% респондентів.

У відкритих відповідях також порушено питання прозорості оплати організаційних витрат під час захисту дисертації та порядку повернення коштів за невикористані послуги. Такі повідомлення потребують конфіденційного розгляду й перевірки відповідних обставин; результати анкетування самі по собі не встановлюють фактів порушень.

Тематичний аналіз відкритих відповідей дозволив визначити такі напрями:

Посилення практичної підготовки: збільшення кількості практичних занять, робота з професійними завданнями, медичними інформаційними системами та документацією.

Удосконалення підготовки з біостатистики: більше практичних вправ, аналіз власних дослідницьких даних, узгодження часу викладання з етапами виконання дисертації.

Розвиток дослідницьких навичок: підготовка статей і дисертацій, робота з міжнародними науковими базами, критичне оцінювання джерел, вибір видань для публікацій.

Розширення цифрової підготовки: сучасні методи аналізу даних, комп’ютерні технології та відповідальне використання штучного інтелекту.

Професійна мовна та комунікаційна підготовка: спеціалізована англійська мова, публічні виступи й представлення результатів досліджень.

Удосконалення організації навчання: узгодження дисциплін, зменшення дублювання змісту, уточнення графіка та послідовності освітніх компонентів.

Підтримка наукового розвитку: інформування про гранти, зустрічі з практиками, науковцями й представниками міжнародних проєктів.

ВИСНОВКИ

Результати опитування свідчать про загалом позитивне сприйняття аспірантами освітньо-наукових програм та організації освітнього процесу. 94,9% опитаних підтвердили сприяння програми досягненню визначених цілей і результатів навчання. Високі оцінки отримали прозорість оцінювання, доступність електронних ресурсів та взаємодія з працівниками університету.

Водночас для відділу аспірантури результати визначають напрями посилення організаційного супроводу: систематичне виявлення потреб аспірантів, координацію їх взаємодії з кафедрами та відповідальними

підрозділами, моніторинг доступності ресурсів і практичної спрямованості підготовки. Відносно нижчі оцінки цих складових - по 4,54 бала - потребують конкретизації зауважень та підготовки адресних заходів удосконалення.

Основними напрямами вдосконалення є посилення практичної і дослідницької підготовки, розвиток навичок біостатистичного аналізу та академічного письма, удосконалення цифрових компетентностей і професійної мовної підготовки. Окремої уваги потребують узгодження навчального навантаження з виконанням дисертації, доступність вибору дисциплін та уточнення ресурсних потреб аспірантів.